

Izstrādās audita sistēmu perinatālās mirstības analīzei

Lai gan perinatālajai mirstībai kopš Latvijas neatkarības atgūšanas ir bijusi tendence samazināties, šis rādītājs mūsu valstī ir viens no augstākajiem Eiropā - un augstākais Baltijā. Pievēršoties problēmai valstiskā mērogā un **plānojot tālākos soļus perinatālās mirstības mazināšanā**, 26 un 27. janvārī, Rīgas Dzemdību namā notiek **apmācības perinatālās mirstības audita veikšanā ar Pasaules Veselības organizācijas (PVO) ekspertu dalību.**

„Mātes un perinatālā mirstība ir divi galvenie dzemdību palīdzības kvalitātes rādītāji, kas liecina par veselības aprūpes sistēmu valstī. Bērni dzimst gan finansiāli nodrošinātās ģimenēs, gan ģimenēs, kur naudas maciņš nav tik biezs, tāpēc mūsu - valsts - uzdevums ir nodrošināt iespējas drošam dzīves sākumam ikvienam mazulim, neatkarīgi no viņa vecāku turības vai dzīvesvietas,” komentē **Guntis Belēvičs, veselības ministrs.**

Perinatālo mirstību aprēķina kā visu **no 22 grūtniecības nedēļām nedzīvi dzimušo bērnu** un **pirmajās septiņās dzīves dienās nomirušo bērnu skaitu**, attiecinātu uz visiem dzīvi un nedzīvi dzimušiem bērniem, izteiktu promilēs. **Latvijā perinatālās mirstības rādītāji pēdējos gados ir uzlabojušies, bet ne pietiekami - no 19,2‰ 1992. gadā līdz 7,3 ‰ 2014. gadā.** PVO pieredze rāda, ka aiz perinatālās mirstības skaitļiem slēpjas dažādas sistēmiskas un profesionālas problēmas, kuras iespējams samazināt, **izprotot mirstības iemeslus un novēršot cēloņus.**

„**Gandrīz 50% bērnu PVO Eiropas reģionā, kuri nerasniedz piecu gadu vecumu, mirst neonatālā periodā. Latvijā perinatālās mirstības līmenis neatšķiras no vidējā ES rādītāja un ir samazinājies gandrīz trīs reizes, salīdzinot ar 1990. gadu, tomēr mūsu rādītāji ir piektie sliktākie Eiropā.** Veselības ministrija un paši speciālisti apzinās, ka pie sasniegtā nedrīkst apstāties. PVO Eiropas reģionālais birojs ir gatavs Latvijai palīdzēt ieviest perinatālās mirstības auditu, lai dziļāk analizētu visus novēršamos mirstības faktorus un veicinātu perinatālās veselības tālāku uzlabošanu,” stāsta PVO Eiropas reģiona Seksuālās un reproduktīvās veselības programmu vadītāja **Dr.med. Gunta Lazdāne.**

„No 2013. gada Latvijā ar Veselības ministrijas atbalstu ir ieviesta mātes mirstības konfidenciālās analīzes sistēma, kas ir jau devusi pirmos secinājumus par mātes mirstības iemesliem Latvijā. Audits notiek konfidenciāli, nemeklējot vainīgos. Tā mērķis ir veidot izpratni par iemesliem un mēģināt novērst potenciāli novēršamos nāves gadījumus. Perinatālās mirstības konfidenciālās analīzes sistēmas ieviešana valsts mērogā ir nākamais solis,” komentē **Dr.med. Dace Rezeberga, Rīgas Dzemdību nama galvenā ginekoloģe, VM galvenā speciāliste dzemdniecībā un**

ginekoloģijā.

Lai ieviestu analīzes sistēmu, Rīgas Dzemdību namā notiekošajās apmācībās perinatālās mirstības audita veikšanā piedalījās Latvijas perinatālās aprūpes centru un lielāko dzemdību nodaļu speciālisti: ārsti ginekologi dzemdību speciālisti, neonatologi, vecmātes, patologi un neatliekamās palīdzības ārsti – visi, kas iesaistīti dzemdību palīdzības nodrošināšanā.

Rīgas Dzemdību nams ir valstī lielākā un modernākā dzemdību palīdzības un prenatālās aprūpes iestāde ar gandrīz 70 gadus lielu pieredzi dzemdību palīdzības un ginekoloģisko pakalpojumu sniegšanas jomā. RDN ik gadu vidēji tiek pieņemtas vairāk nekā 6000 dzemdības, kas ir aptuveni trešdaļa no visām dzemdībām valstī. Rīgas Dzemdību namā ir tehnoloģiski vislabāk aprīkotā Jaundzimušo intensīvās terapijas nodaļa valstī, kurā strādā neonatologi ar ilggadīgu pieredzi sarežģītu jaundzimušo veselības problēmu risināšanā un iemaņām pielietot mūsdienīgas ārstēšanas metodes un tehnoloģijas.